

ЗАПОВІДНА ХОРТИЦЯ

У силу геологічного походження і географічного районування острів Хортиця є унікальним витвором природи Запорозького краю.

На північній частині острова і залишках острівців велично підіймаються найдревніші масиви докембрійських кристалічних порід з цінною наскальною рослинністю.

Велично розташовані скелі острова в поєднанні з розкішним буянням природи та водним простором, своїми ландшафтами відрізняються від степових просторів краю. Довжина острова – 11,5 км., в ширину - близько 2,4 км., площа складає 2329,92 га.

Зелені масиви острівної землі прорізають понад два десятки мальовничих балок, які є одними з головних прикрас Хортиці. На пологих схилах балок місцями ростуть ковила, серед дерев: дуби, дикі груші, в'язи, глід тощо.

А після дощових злив серед яскравого різнотрав'я, в затишку дерев та кущів дзюрчать струмочки. Таємничий світ зеленого царства на кожному кроці дивує своїми природними скарбами.

Природна рослинність острова складає всього 25% його території . Степові ділянки, збереглися лише на схилах вздовж західного та східного узбережжя.

Найбільшим видовим рослинним різноманіттям відрізняються плавні острова. Тут на озерах ростуть глечики жовті, латаття біле, сальвінія плаваюча, водяний горіх дніпровський. Останні три види – релікти.

Це справжній рай для пташиного царства, крім постійних мешканців сюди залітають перелітні птахи: лебеді, журавлі, білолобі та сірі гуски. Плавнева частина острова разом з архіпелагом острівців по руслу Дніпра є незамінним нерестилищем для риб.

Тому острів Хортиця має стати природним заповідником Запорожжя, щоб зберегти і відтворити флору і фауну у басейні Нижнього Дніпра та його околиць.

Протягом багатьох тисячоліть
буття сакральна острівна земля – була
енергетичним центром, який, завдяки
взаємодії Дніпра і небесних світил,
животворно впливав на природний
світ всього Запорожжя.

В прадавні часи на скелястих
берегах острова волхви здійснювали
спостереження за небесними світилами,
складали сонячно-місячні календарі,

святкували сезонні зміни року і очищалися
вогнем і водою.

Вони також проводили ритуальні
поховання духовних провідників і вірили в
відродження їхніх душ на цій райській
землі.

Отож духовні прозоріння мудреців
спрямовують до збереження природи
краю.

Історія охорони природного багатства Запорозжя починається з 1910 року, коли вчитель П. Бузук створив - Хортицьке товариство охоронців природи, метою якого стала охорона “тваринного, рослинного і мінерального царства природи в розумінні збереження цілісності, краси і багатства їх представників і розповсюдження серед місцевого населення поняття про розумне використання дарів природи”.

Товариство проіснувало неповних п’ять років і було ліквідоване місцевою владою.

Подалі протягом трьох століть відбувається тривале і інтенсивне порушення природних ландшафтів острова і берегів Дніпра, що призводить до змін у багатьох природних комплексах.

Тому головною метою мешканців краю має стати збереження і відновлення степових ландшафтів та лісів, флори і фауни, очищення джерел, струмків, малих рік, які впадають у головну водну артерію України.

З давнини руслом Дніпра проходили водні шляхи і острівна земля була зручним місцем для відпочинку і зимівки вітрильних суден.

Водні прогулянки по місцям, де зупинялися древні кораблі і човни козацької доби, приносять сьогодні задоволення мандрівникам і заохочують ближче познайомитися з природою славетного Запорозжя.

У любителів рухомих видів спорту та відпочинку користуються попитом екстремальні види туризму. Скельні виходи Верхньої Голови острова стали місцем паломництва скельолазів.

Спортсменами прокладено понад півтора десятки цікавих маршрутів різного ступеню складності. На туристичній карті «Острів Хортиця», 2006, видання ДНВП «Укрінжгеодезія» відмічені місця, що притягують дослідників особливою аурою історичних скель острова.

Велосипедисти проклали туристичні маршрути по природних і археологічних пам'ятках острова. Такі подорожі дають уявлення про часто втрачені природні і культурні цінності краю і спрямовують до цивілізованих засобів спілкування з природою.

За бажанням острів можна обійти за день, оскільки його периметр ледве досягає тридцяти кілометрів.

Прийшовши на острів з боку північного мосту, можна помилуватися краєвидами, відчутти міць дніпрових вод і подивитися на святі місця далеких предків.

Знайомство з природними куточками східної частини острова можна розпочати з території Наукового містечка.

Мандрівка вздовж західного узбережжя до «Висячих боліт» захопить краєвидами на Старе русло Дніпра.

Спостереження за чарівними змінами природного різномайття, зустрічі з мешканцями рослинного і тваринного царства, приносять радість єднання з природою, нові враження, почуття, оздоровлюють душу і тіло.

Отож, увійди в цей рай тихо, з чистими помислами і любов'ю в серці, тоді відкриється тобі жива сутність природи і Хортиця подарує душі перли почуттів, радість пізнання її духовного феномену і розкіш творчого натхнення.

